

Συναγωγή: ο συνεκτικός θεσμός της κοινωνίας των Ιουδαίων

[Ορθοδοξία](#) / [Παλαιά Διαθήκη](#)

[Αναστάσιος Ασλανίδης, Ms Θεολογίας](#)

Συναγωγή

Ο συνεκτικός και βασικός θεσμός της κοινωνίας των Ιουδαίων ήταν η συναγωγή. Η συναγωγή πήρε τόσο σημαντικό ρόλο στην κοινωνία ώστε με το πέρασμα του χρόνου έγινε το δεύτερο και σημαντικότερο στοιχείο μέσα στην ιουδαϊκή κοινωνία. Η δημιουργία της συναγωγής υπολογίζεται από τους ερευνητές στις μέρες της Βαβυλώνιας αιχμαλωσίας, όπου η έλλειψη του Ναού οδήγησε στην αντικατάσταση των λατρευτικών συνήθειων των Ιουδαίων με συνάξεις και προσευχές μέσα στους οίκους τους[68].

Η συναγωγή εξελίχθηκε σε τέτοιο επίπεδο στην ιουδαϊκή ζωή και κοινωνίας που ακόμη και κατά την περίοδο όπου αποκαταστάθηκε ο Ναός ως λατρευτικό κέντρο η συναγωγή συνέχισε να ακμάζει όπως και πριν[69]. Ο όρος συναγωγή σημαίνει στα ελληνικά η σύναξη, η συγκέντρωση των ανθρώπων σε δημόσιος ή ιδιωτικό οίκο με σκοπό την ανάγνωση της Τορά ή την λατρεία του Θεού. Μια μετάφραση που παραπέμπει αρκετά στον αντίστοιχο όρο «εκκλησία», όπως αναφέρετε και στο

(Α΄ Σαμ. 17:47). Όμως, ο όρος έχει χρησιμοποιηθεί στην Παλαιά Διαθήκη, τόσο για να περιγράψει το σύνολο της κοινότητας (Εξ. 12:3. Σειρ. 4:7), όσο και για να αναφερθεί στην ομάδα των Χασιδίμ, Ασιδαίων (Α΄ Μακκ. 2:42), αλλά και των γραμματέων (Α΄ Μακκ.. 7:12) που θα αναλύσουμε παρακάτω[70].

Κατά την εποχή της Καινής Διαθήκης υπήρχαν πάρα πολλές συναγωγές στην επικράτεια και ιδιαίτερα στην Ιερουσαλήμ γεγονός που μας το γνωστοποιεί και ο ίδιος ο Παύλος, όπως και τα αρχαιολογικά ευρήματα[71]. Άλλες ενδείξεις για την ύπαρξη μεγάλου αριθμού συναγωγών είναι η αναφορά ότι ο Πέτρος και ο Ανδρέας κατοικούσαν κοντά σε μια[72]. Επίσης, ο Ιησούς διδάσκει και θεραπεύει μέσα σε συναγωγές[73].

Επομένως, η παρουσία των συναγωγών στις πόλεις της Ιουδαίας και στις περιοχές όπου κατοικούσαν οι Ιουδαίοι ήταν μεγάλη. Ο ρόλος και οι λειτουργίες της Συναγωγής ήταν πολύπλευρες και ιδιαίτερες. Μέσα στη συναγωγή γινόταν η μελέτη και η ερμηνεία της Τορά, όπως και επίσης οι συναντήσεις των μελών της κοινότητας για προσευχή αλλά και για τόπο συνάντησης με τον Θεό[74]. Επίσης, ήταν χαρακτηριστικό της Ιουδαίας η οργάνωση εράνων, η φιλοξενία, η περίθαλψη των φτωχών και των αρρώστων, όπως και η θρησκευτική εκπαίδευση των νέων, στοιχείο βασικό για την κοινωνία. Όλες αυτές οι δραστηριότητες είχαν ως κέντρο την Συναγωγή της κάθε περιοχής[75].

Στη συναγωγή εκτός από την Τορά, γινόταν ανάγνωση και των χαφταρόθ που ήταν αναγνώσματα από τους Προφήτες. Ο λαός προσευχόταν στραμμένος προς την Ιερουσαλήμ και κατά τον Φίλωνα, οι Ιουδαίοι διδάσκονταν ευσέβεια, αρετή, γενναιότητα, αλλά και κάθε άλλη ανθρώπινη αξία[76]. Ο αρχισυνάγωγος φρόντιζε για την ευταξία και την σωστή τέλεση των εργασιών της συναγωγής, ενώ ο υπηρέτης βοηθούσε τον αρχισυνάγωγο και έπαιρνε το ειλητάριο της Τορά για να διευκολύνει τον κάθε αναγνώστη[77]. Οι Φαρισαίοι ήταν αυτοί οι οποίοι διηύθυναν την διαδικασία προσευχής και ανάγνωσης, όμως για αυτούς θα μιλήσουμε αργότερα. Αυτοί κάθονταν στην ιδιαίτερη θέση τους μέσα στην συναγωγή που έφερε την ονομασία: «Καθέδρα Μωυσέως»[78]. Ο ίδιος ο Ιησούς αναφέρεται στο συγκεκριμένο εθιμοτυπικό[79], αλλά επιβεβαιώθηκε και από τις αρχαιολογικές ανασκαφές σε συναγωγές, όπως της Δήλου, της Γάμλα και αλλού[80]. Κάθε συναγωγή είχε την κιβωτό όπου φυλασσόταν το ειλητάριο της Τορά, το βήμα της ανάγνωσης και βεβαίως την καθέδρα του Μωυσέως που αναφέραμε. Μετά την καταστροφή του Ναού το 70 μ.Χ. ο ρόλος της συναγωγής για άλλη μια φορά ενισχύεται και παίζει κεντρικό ρόλο[81].

[68] Levine, *The ancient synagogue : the first thousand years* (New Haven: Yale University Press, 2000). Σελ. 23. Και Davies, et al., *The Cambridge history of Judaism* (Cambridge ; New York: Cambridge University Press, 1984). Σελ. 342-358.

[69] Schürer, et al., *The history of the Jewish people in the age of Jesus Christ (175 B.C.-A.D. 135)*. Σελ. 424-426.

[70] Ferguson, *Backgrounds of early Christianity*. Σελ. 539.

[71] Kee and Cohick, *Evolution of the synagogue : problems and progress* (Harrisburg, PA: Trinity Press International, 1999). Σελ. 46-69.

[72] Μκ. 1:29 και Λκ. 4:38.

[73] Όμως, φαίνεται ότι ο όρος Συναγωγή εννοεί και την συγκέντρωση των πιστών για προσευχή (Ιακ. 2:2 και Πραξ. 16:13). Διότι, όπως αναφέρει και ο Kee η Συναγωγή πείρει την μορφή και το νόημα που γνωρίζουμε ως το οικοδόμημα με την συγκεκριμένη αρχιτεκτονική κατά τον β΄ με γ΄ αιώνα μ.Χ. Kee and Cohick, *Evolution of the synagogue : problems and progress*. Και ιδιαίτερα βλ.: Crim, *The Interpreter's dictionary of the Bible* :

an illustrated encyclopedia identifying and explaining all proper names and significant terms and subjects in the Holy Scriptures, including the Apocrypha, with attention to archaeological discoveries and researches into the life and faith of ancient times : supplementary volume (Nashville: Abingdon, 1976). Σελ. 842-844. Παρόλα αυτά άλλοι οι ερευνητές αναφέρουν ότι, ο θεσμός της Συναγωγής ήταν ήδη σε ανάπτυξη από τον 1^ο αιώνα μ.Χ., στοιχείο που αποδεικνύεται και από την επιγραφή του Θεοδότου πριν την καταστροφή του Ναού το 70 μ.Χ. Η επιγραφή ανακαλύφθηκε σε ανασκαφές που έγιναν κατά την περίοδο 1913-1914 στην περιοχή από τον αρχαιολόγο Raimond Weill. Περισσότερα βλ.: Kee and Cohick, Evolution of the synagogue : problems and progress. Σελ. 7.

[74] Cohen, From the Maccabees to the Mishnah. Σελ. 139-173.

[75] Ferguson, Backgrounds of early Christianity. Σελ. 542. Και Schürer, et al., The history of the Jewish people in the age of Jesus Christ (175 B.C.-A.D. 135). Σελ. 427-429.

[76] «ἐπιιδόντων καὶ βελτιουμένων τά τε ἦθη καὶ τὸν βίον. ἀφ' οὗ καὶ εἰσέτι νῦν φιλοσοφοῦσι ταῖς ἑβδομαῖς Ἰουδαῖοι τὴν πάτριον φιλοσοφίαν τὸν χρόνον ἐκεῖνον ἀναθέντες ἐπιστήμη καὶ θεωρίᾳ τῶν περὶ φύσιν». Φίλων, Βίος Μωυσέως 2:216.

[77] Levine, The ancient synagogue : the first thousand years. Σελ. 412-453.

[78] Περισσότερα βλ.: Kee and Cohick, Evolution of the synagogue : problems and progress. Σελ. 89-105 και ιδιαίτερα 92.

[79] «ἐπὶ τῆς Μωϋσέως καθέδρας ἐκάθισαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι» Μτ. 23:2.

[80] Jacobs, The Jewish religion : a companion (Oxford ; New York: Oxford University Press, 1995). Σελ. 52.

[81] Ferguson, Backgrounds of early Christianity. Σελ. 545. και Schürer, et al., The history of the Jewish people in the age of Jesus Christ (175 B.C.-A.D. 135). Σελ. 429-430.

[Διαβάστε ολόκληρη τη μελέτη εδώ](#)

<https://bit.ly/2GSZRh9>